

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2026/00441
Diarietkod: 000

Sollentuna kommuns yttrande över remiss av nya grindvaktsfunktioner i LOV

Sammanfattning

Sollentuna kommun har tagit del av rapporten *Nya grindvaktsfunktioner i LOV*, som behandlar behovet av stärkt kontroll inom valfrihetssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV).

Bakgrunden är att det finns en risk för att oseriösa eller kriminella etablerar sig inom välfärdstjänster, vilket kan leda till bristande kvalitet och missbruk av offentliga medel. I rapporten föreslås därför ett antal åtgärder för att stärka de så kallade grindvaktsfunktionerna. Syftet med förslagen är att ge upphandlande myndigheter bättre verktyg för att förebygga, upptäcka och hantera oseriösa aktörer inom valfrihetssystemen samt att stärka kvaliteten och tilliten till välfärdstjänster som finansieras med offentliga medel.

Synpunkter på förslagen

Sollentuna kommun är i huvudsak positiv till förslagen om att införa nya grindvaktsfunktioner och delar bedömningen att det finns ett behov av att stärka kontrollen av utförare. Förslagen ligger i linje med det arbete som Sollentuna kommun under senare år har intensifierat genom riktade satsningar för att förbättra uppföljning av utförare och föreningar samt för att undvika felaktiga utbetalningar. Samtidigt vill Sollentuna kommun lyfta ett antal synpunkter på hur förslaget kan stärkas inför ett eventuellt genomförande.

6.1.3 Upphandlande myndigheter ska få välja löpande annonsering eller ansökningsfönster

Sollentuna kommun ser positivt på möjligheten att införa bestämda ansökningsfönster, då detta skulle underlätta hanteringen och skapa bättre förutsättningar för handläggningen av ansökningar. Samtidigt vill kommunen framhålla sin tveksamhet till att ett avskaffande av kravet på löpande annonsering skulle vara ett ändamålsenligt sätt att motverka oseriösa och kriminella aktörer inom valfrihetssystemet.

Om kravet på löpande annonsering avskaffas anser kommunen att det bör vara upp till den upphandlade myndigheten att själv välja förfarande, exempelvis löpande annonsering eller ansökningsförfarande med tidsbegränsade ansökningsperioder.

Sollentuna

6.3 Ytterligare uteslutningsgrunder ska införas och fler ska kontrolleras

Sollentuna kommun ser positivt på att möjligheterna att utesluta oseriösa aktörer stärks. Kommunen är i grunden positiv till förslagen om att införa fler uteslutningsgrunder samt att utvidga den personkrets som omfattas, eftersom dessa kan bidra till att i ett tidigt skede motverka att kriminella aktörer ges möjlighet att bedriva verksamhet enligt LOV. Samtidigt bedömer kommunen att en utökning av uteslutningsgrunder kan bli svåra att tillämpa enhetligt, vilket i sin tur kan leda till olika bedömningar mellan kommuner och skapa osäkerhet för leverantörer. För att sådana grunder ska kunna tillämpas på ett rättssäkert och effektivt sätt krävs tydligare vägledning, nationell samordning samt förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan berörda myndigheter.

6.5 Upphandlande myndigheters kontroll och uppföljning bör stärkas

Sollentuna kommun bedömer att en central förutsättning för att säkerställa kvalitet och motverka oseriösa aktörer är en väl fungerande kontroll och uppföljning. Samtidigt kan ökade krav på kontroll och uppföljning medföra betydande resurs- och kompetensbehov. För att åtgärderna ska få avsedd effekt krävs därför tydlig vägledning.

Sammanfattande bedömning

Sollentuna kommun stödjer intentionerna bakom förslagen och ser att de kan bidra till ökad kvalitet och trygghet i välfärden. Samtidigt är det avgörande att staten säkerställer nationell vägledning för rättssäker tillämpning, tillgång till nödvändiga register och digitala verktyg. Sollentuna kommun anser att dessa förutsättningar behöver vara uppfyllda för att reformen ska bli effektiv, rättssäker och långsiktigt hållbar.